

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОТРИМАННЯ ОСВІТИ ОСОБАМИ, ЯКІ НЕ Є ПОЛЬСЬКИМИ ГРОМАДЯНАМИ

Справи, пов'язані із освітою іноземців, описані у таких документах та юридичних актах:

- Закон *Освітнє право* від 14 грудня 2016 р. (Ст. 165 і 166) (надалі: Закон)
- Розпорядження міністра освіти від 23 серпня 2017 р. *Про питання одержання освіти особами, які не є польськими громадянами, а також особами, які є польськими громадянами, які отримували освіту у школах, що знаходяться у інших країнах та діють у системах освіти, що відрізняються від польської* (надалі: Розпорядження)

Особами, які несуть відповідальність за дотримання дітьми обов'язку навчання у школі, є їхні **батьки**. Маючи повні батьківські права, батьки подають документи дитини та записують її у дитячий садок/школу.

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ ДІТЕЙ ДО ШКОЛИ

Початкова школа

Якщо Ви живете у районі тієї чи іншої школи (зазвичай йдеться про школу, що знаходиться на найближчій відстані від Вашого дому), зверніться туди. Прийом дітей відбувається на підставі клопотань, поданих батьками, також під час тривання навчального року (Ст. 130, абзац 1 і 2 Закону).

Прийом учня може вимагати проведення у школі реорганізаційної роботи, що тягне за собою додаткові фінансові витрати. У цьому випадку директор школи може прийняти учня після одержання згоди органу, на балансі котрого є школа. Зазвичай це гміна (Ст. 130, абзац 3 Закону).

Скерування дітей до шкіл поза межами району проживання: (Ст. 166, абзац 1 закону). Якщо учнів початкової школи у тому районі, де проживає іноземець, дуже багато, а внаслідок прийому дітей іноземців необхідно буде проводити реорганізаційні зміни (зокрема, утворювати нові класи, приймати на роботу нових вчителів тощо), у якості місця виконання обов'язку навчання у школі гміна може запропонувати:

- 1) іншу державну початкову школу на балансі тієї ж гміни;
- 2) державну початкову школу на балансі іншої гміни – після домовленості із цією гміною.

Якщо вищевказане неможливе, то вїйт/бургомістр/мер міста звертаються до Управляючого з питань освіти. Останній дає батькам адресу школи, у якій навчатимуться діти.

Пам'ятайте! Якщо школа не хоче прийняти Вашу дитину – зверніться до того органу, на чиєму балансі вона знаходиться. Зазвичай це гміна, на території якої Ви живете.

Батьки дитини можуть вибрати іншу школу, аніж та, що знаходиться у районі проживання. У цьому випадку рішення про навчання дитини приймає директор школи. Якщо рішення буде позитивне, директор школи, що прийняла дитину, зобов'язаний повідомити про це директора школи за місцем проживання батьків (Ст. 36, абзац 13 і 14 Закону)

- дитину приймають до школи на підставі документів, що будо видано за кордоном (йдеться про загальне число років навчання у Польщі та за кордоном). Можливе взяття до уваги віку учня, а також думки батьків.
- якщо відсутні документи, що підтверджують загальне число років навчання у школі, дитину приймають на основі співбесіди, що проводиться польською мовою або мовою, якою розмовляє учень.
- до державних дошкільних установ, художніх шкіл, на заняття, що розвивають зацікавлення та здібності учнів (у державному виховному й освітньому закладі), до

освітніх установ, де ведеться позашкільна робота, дітей іноземців приймають за такими ж правилами й системою набору, як дітей польських громадян.

Ліцеї, технікуми, професійно-технічні училища

- дитину приймають до школи на підставі документів, що будо видано за кордоном (йдеться про загальне число років навчання у Польщі та за кордоном). Можливе взяття до уваги віку учня, а також думки батьків.
- якщо відсутні документи, що підтверджують загальне число років навчання у школі, дитину приймають на основі співбесіди, що проводиться польською мовою або мовою, якою розмовляє учень.
- до художніх шкіл, шкіл-інтернатів, на заняття, що розвивають інтереси та здібності (у державному виховному та освітньому закладі), на курси з встановлення професійної кваліфікації, на навчання у позашкільній формі дітей іноземців приймають за такими ж правилами й системою набору, як дітей польських громадян.

ТЕРМІНИ ПРОВЕДЕННЯ НАБОРУ

Терміни проведення основного набору та додаткового набору, у тому числі **терміни подачі документів** (Ст. 154, абзац 1 Закону):

- встановлює до кінця січня орган, що керує державним дитячим садком, іншою державною дошкільною установою або державною початковою школою (найчастіше на початку березня);
- встановлює до кінця січня Управляючий з питань освіти – це стосується: державних початкових шкіл для дорослих, перших класів ліцеїв державної форми власності, вступних класів у ліцеях та технікумах, де навчання ведеться двома мовами. Це також стосується прийому на I семестр навчання у 1 класі у професійно-технічних училищах та ліцеях II рівня акредитації, а також у державних школах, де навчаються після закінчення ліцею.

Якщо учень, який прибув з-за кордону, **не може пред'явити документів, його зачисляють на навчання** у відповідному класі, а також **приймають до школи на основі співбесіди**. Співбесіду проводить директор школи, а якщо це буде необхідно – також шкільний вчитель. **Якщо учень, який прибув з-за кордону, не володіє польською мовою, співбесіда проводиться тією мовою, якою розмовляє учень.** Якщо це буде необхідно, школа гарантує участь у співбесіді особи, яка володіє мовою, якою розмовляє учень (§ 12, абзаци 1 і 4 Розпорядження).

Якщо Ви хочете, щоб дитину прийняли до школи, зв'яжіться із школою, що Ви вибрали, а також довідайтеся про те, які документи треба принести. Найчастіше необхідно повідомити дані дитини (ім'я, прізвище, дату народження, серію та номер документа, що засвідчує особу), імена і прізвища батьків, електронну адресу та номери телефонів батьків.

До письмового подання додайте **інформацію про місце проживання** – Ваше та дитини.

Школа має право встановити власний зразок клопотання/подання.

ДОКУМЕНТИ, ЩО НЕОБХІДНО ПОДАТИ

- до державних початкових шкіл, якщо учень проживає у тому ж районі – документи подаються відповідно до законодавства, за встановленими правилами. Немає жодних додаткових вимог.
- до державних початкових шкіл – якщо дитина проживає поза навчальним округом/поза районом, де знаходиться школа, а також до державних шкіл, де одержують середню та середню спеціальну і середню технічну освіту (ліцеї, технікуми, професійно-технічні училища I рівня акредитації) учнів приймають, якщо є вільні місця. Учнів зачисляють у відповідний клас, якщо батьки дотримуються умов прийому до того чи іншого типу школи. При цьому може виникнути необхідність подання таких документів: медичної довідки; свідоцтва про медичне або психологічне обстеження; письмової згоди батьків; результатів вимірювання фізичної витримки; документа, що підтверджує рівень володіння мовою або мовні вміння й навички. Допустиме також вивчення здібностей дитини, а також потенційних можливостей навчання дитини у конкретній школі.
- до державних професійно-технічних училищ II рівня акредитації діти іноземців приймаються на вільні місця. Необхідно подати такі документи:
 - ✓ атестат або інший документ, виданий за кордоном, що підтверджує у Республіці Польща отримання основної технічної і професійно-технічної освіти або
 - ✓ рішення органу державної адміністрації, що остаточно підтверджує, що особа, яка перебуває на території Республіки Польща, одержала основну технічну та професійно-технічну освіту
 - ✓ медичну довідку, свідоцтво про медичне або психологічне обстеження

до державних шкіл для осіб із середньою освітою (таких, що видають диплом бакалавра) іноземців приймають на вільні місця. Необхідно подати такі документи:

- ✓ атестат або інший документ, виданий за кордоном, що підтверджує у Республіці Польща одержання середньої, середньої спеціальної, середньої технічної освіти або такої, що дає право вступу до вишу, або
- ✓ рішення органу державної адміністрації, що остаточно підтверджує, що особа, яка перебуває на території Республіки Польща, одержала середню, середню спеціальну, середню технічну освіту або має право вступу до вишу, або
- ✓ атестат або інший документ, що виданий за кордоном, визнаний відповідно до процедури легалізації документів (документи, видані до 31 березня 2015 року). Йдеться про документи, що рівнозначні: польському атестату зрілості; атестату про середню освіту, одержану у загальноосвітньому ліцеї; атестату, що свідчить про закінчення спеціальної середньої школи або атестату, що свідчить про закінчення технікуму,
- ✓ медичну довідку, свідоцтво про медичне або психологічне обстеження

Загальне правило: не вимагається легалізація документів про одержання освіти, що видані за кордоном. Виняток: школи для осіб із середньою освітою та спеціальні професійно-технічні училища II рівня акредитації.

Документи, де вказані процедури легалізації документів про одержання освіти, що видані за кордоном:

- Ст. 93-93h Закону *Про систему освіти* від 7 вересня 1991 р. («Законодавчий вісник» за 2020 р., п. 1327; за 2021 р., п. 4, 1237)
- Розпорядження міністра освіти від 25 березня 2015 р. *Про розгляд справ, пов'язаних із легалізацією атестату або іншого документа, або підтвердженням одержання освіти, або*

права на продовження навчання, якщо документи про освіту було одержано у закордонній системі освіти («Законодавчий вісник» за 2015 р., п. 447).

ФОРМИ ПІДТРИМКИ ТА ПОЛЕГШЕННЯ, ЩО НАДАЮТЬСЯ У ШКОЛАХ ДЕРЖАВНОЇ І НЕДЕРЖАВНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ

1. підготовчі відділення

- полегшують адаптацію у школі, допомагають пристосувати методи та форми виконання навчальної програми до потреб та можливостей учнів
- вчителі, які проводять заняття, можуть одержати підтримку особи, яка володіє державною мовою країни, з якої прибув учень
- максимальне число учнів у відділенні – 15
- число навчальних годин на тиждень:
 - ✓ у початковій школі: 1–3 класи – мінімум 20 годин
 - ✓ 4-6 класи – мінімум 23 години
 - ✓ 7 і 8 класи – мінімум 25 годин
 - ✓ у ліцеї, технікумі, спеціальній середній школі – мінімум 26 годин.
- Період навчання триває до закінчення того навчального року, у якому дитину було прийнято у підготовче відділення. Цей період можна скоротити або видовжити, але не довше, аніж на 1 навчальний рік

2. додаткові години/уроки польської мови

- не менше 2 навчальних годин на тиждень
- організує школа
- немає обмежень у терміні проведення

3. додаткові вирівнюючі заняття

- за необхідністю нівелювання різниць у навчальній програмі
- заняття проводяться на прохання вчителя
- 1 навчальна година на тиждень – йдеться про конкретний предмет
- максимум впродовж 12 місяців
- загальне максимальне число навчальних годин на тиждень для одного учня – 5 (включаючи додаткові уроки польської мови та заняття із конкретних предметів)

4. прийом на роботу асистента вчителя (міжкультурного асистента)

- особа, яка володіє державною мовою країни, з якої прибув учень
- приймає директор школи
- термін роботи із учнем – до 12 місяців

5. можливість вивчення мови та пізнання національної культури країни, з якої прибув учень

- якщо учні не є громадянами Польщі, а повинні навчатися у школі, дипломатичне або консульське представництво країни, з якої вони прибули (йдеться про установу на території Республіки Польща), або культурно-освітнє товариство може організувати у школі заняття з вивчення мови та пізнання національної культури
- в заняттях може брати участь не менше 7 учнів
- максимальне число навчальних годин на тиждень – 5

6. полегшення під час складання іспитів після закінчення школи (Ст. 44 ззр, абзац 7 Закону «Про систему освіти»)

- дитина, яка користувалася у школі підтримкою психолога або педагога у тому навчальному році, у якому складає випускні іспити (після закінчення початкової

школи або на атестат зрілості), може скласти ці іспити в умовах, відповідних до її освітніх потреб, а також до рівня психофізичної витримки. Це можливо після одержання згоди педагогічної ради.

- діти, які не володіють добре польською мовою, можуть скласти випускні іспити після закінчення 8 класів та іспит на атестат зрілості (за винятком іспиту з іноземної мови). Ці іспити можна скласти в умовах, відповідних до освітніх потреб, а також до рівня психофізичної витримки. Це можливо після одержання згоди педагогічної ради (для осіб, які складають іспити після закінчення 8 класів, підготовлено спеціальні екзаменаційні аркуші)
- форма іспиту після закінчення 8 класів та іспиту на атестат зрілості, що відповідає освітнім потребам, полягає, зокрема, у використанні відповідних спеціальних пристроїв та засобів навчання (до прикладу, двомовного словника). Можна видовжити час складання іспиту. Можлива також підтримка і допомога вчителя, який допомагав оволодіти знаннями з того чи іншого предмету.

ХТО ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ ХОДИТИ ДО ШКОЛИ ТА ВЧИТИСЯ

Кожна дитина віком від **6 років** до досягнення повнолітнього віку (**18 років**) зобов'язана одержувати освіту – **вчитися**.

НУЛЬОВИЙ КЛАС

Дитина, якій виповнилося 6 років, зобов'язана пройти **річну підготовку до навчання у школі** (вчитися у нульовому класі) у дитячому садку, у дошкільному відділенні початкової школи, а також у інших дошкільних установах. **Обов'язок навчання у нульовому класі** набирає чинності у новому навчальному році і стосується дітей, яким у даному календарному році виповнюється/виповнилося 6 років.

Число дітей, яким гміна зобов'язана надати можливість дошкільного навчання (йдеться про дітей, які проживають на території тієї чи іншої гміни), чиї документи було подано під час проведення процедури прийому, може бути більше, аніж число місць у тій чи іншій установі. У цьому випадку директор дошкільної установи/початкової школи інформує війта/бургомістра/мера міста про те, що місця немає. У цьому випадку війт/бургомістр/мер міста повинен надати батькам дитини інформацію – у письмовій формі – стосовно того, яка установа може прийняти дитину у нульовий клас (за можливістю, установа повинна знаходитися якнайближче адреси проживання).

Батьки дитини, яка зобов'язана пройти річну підготовку до навчання у школі, самі зобов'язані:

- подати документи дитини у дитячий садок/дошкільне відділення початкової школи
- слідкувати за тим, щоб дитина регулярно ходила на заняття.

Дитина, якій виповнилося 6 років, може розпочати навчання у 1 класі початкової школи. Це можливо за таких умов:

- батьки повинні подати клопотання,
- щоб розпочати навчання у школі, дитина повинна досягти визначеного рівня психофізичної зрілості,
- рішення про те, що дитина навчатиметься у 1 класі початкової школи, приймає її директор. Підстави такі:
 - позитивна характеристика, видана психологічною та педагогічною консультацією
 - у попередньому навчальному році дитина ходила у дитячий садок.

Дитина, якій виповнилося 7 років, може піти до початкової школи пізніше (через рік). Підстави такі:

- письмова заява та клопотання батьків, до якого додається характеристика, видана психологічною та педагогічною консультацією

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

- відповідне рішення директора державної початкової школи у тому районі, де проживає дитина,
- батьки подають документи у тому календарному році, у якому дитині виповнюється 7 років, але не пізніше 31 серпня.
- У цьому випадку дитина повинна надалі ходити у нульовий клас.

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

Обов'язок ходити до школи та одержувати освіту вступає у дію і стосується дітей, які розпочинають навчання у новому навчальному році і у тому календарному році, у якому дитині виповнюється /виповнилося 7 років. Цей обов'язок поширюється на період навчання у початковій школі, однак триває не довше, аніж до досягнення 18-річного віку. **Виконання цього обов'язку можливе, якщо дитина навчається у початковій школі**, державної і недержавної форми власності.

Батьки дитини, яка зобов'язана навчатися у школі, самі зобов'язані:

- подати до школи документи дитини та інші необхідні документи
- слідкувати за тим, щоб дитина регулярно ходила до школи і відвідувала усі обов'язкові заняття
- створити для дитини умови підготовки до уроків та виконання домашніх завдань.

ЛІЦЕЙ, ТЕХНІКУМ, ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНЕ УЧИЛИЩЕ

Після закінчення початкової школи **обов'язок навчання виконується таким чином:**

- **шляхом навчання у ліцеї, технікумі, професійно-технічному училищі, середній спеціальній школі**
- шляхом одержання професійної підготовки у роботодавця.

Учень, який завершив навчання в одній із вищенаведених шкіл до досягнення 18-річного віку, може в подальшому виконувати обов'язок навчання. Це можливо у вищому навчальному закладі або на курсах, де ведеться підготовка до роботи за тією чи іншою професією.

Батьки дитини, яка зобов'язана вчитися, за вимогою війта гміни (бургомістра/мера міста), на території якої проживає дитина, зобов'язані повідомити йому про форму, у якій виконується обов'язок навчання, а також про зміни, що відбулися.

НАСЛІДКИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ НЕДОТРИМАННЯМ ОБОВ'ЯЗКУ ХОДИТИ ДО ШКОЛИ І ВЧИТИСЯ

Батьки повинні регулярно зв'язуватися із вчителем початкових класів/класним керівником дитини. Вони повинні слідкувати за тим, щоб дитина регулярно ходила до школи (або навчалася дистанційно), а також надавати інформацію і документи, що свідчитимуть про те, з якого приводу дитини не було у школі. Те, які інформації та документи виправдовують відсутність дитини на заняттях у школі та що вважається поважною причиною відсутності, не викладено у документах загальнодержавного значення. Ці інформації та документи викладені у статутах та правилах роботи шкіл. Про те, як повідомити, чому дитини не було у школі, а також про те, яка причина відсутності є поважною, можна запитати класного керівника. Недотримання обов'язку річної дошкільної підготовки (навчання у нульовому класі), обов'язку ходити до школи та/або обов'язку вчитися (мається на увазі невиправдана відсутність дитини без поважної причини впродовж принаймні **50% навчальних днів** у календарному місяці) може потягти за собою серйозні наслідки. Це можуть бути: письмова догана; накладення на батьків штрафу (у розмірі навіть до 10 000 зл.); скерування зі школи клопотання до Суду з питань сім'ї та неповнолітніх. Пізніше суд може зайнятися тим, у яких умовах живе дитина та тим, яка ситуація родини. Суд може вжити відповідних заходів, включаючи навіть обмеження батьківських прав.

ДОПОМОГА, ЩО СТОСУЄТЬСЯ ОСВІТИ І НАДАЄТЬСЯ ДЕПАРТАМЕНТОМ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ В УПРАВЛІННІ З ПИТАНЬ ІНОЗЕМЦІВ

- Закон *Про надання іноземцям захисту на території РП* від 13 червня 2003 р. (інформація, що стосується соціальної допомоги, втім у царині освіти, що надається іноземцям, які подали клопотання про надання міжнародного захисту)

Департамент соціальної допомоги в Управлінні з питань іноземців діє відповідно до обов'язків, викладених у Законі *Про надання іноземцям захисту на території РП* від 13 червня 2003 р. Він гарантує надання допомоги неповнолітнім іноземцям, які одержують освіту та знаходяться під опікою державних навчально-виховних закладів, початкових шкіл, ліцеїв, технікумів та професійно-технічних училищ. Це так званий **«шкільний посаг»** (у вигляді шкільного приладдя або талонів на його придбання). З метою одержання вищевказаного шкільного посагу необхідно подати довідку про те, що дитина вчитиметься у новому навчальному році.

Окрім цього, діти, які навчаються у ліцеях, а також діти, які беруть участь у заняттях з обов'язкової дошкільної підготовки, одержують **шкільні підручники**. З метою одержання вищевказаного необхідно подати довідку про те, що дитина вчитиметься у новому навчальному році.

За можливістю, Управління також надає грошові засоби на покриття витрат на позашкільні заняття дитини, а також на участь у спортивних та художніх заняттях. Щоб скористатися цією можливістю, батьки повинні подати клопотання.

Довідки та клопотання можна принести особисто або надіслати поштою у відповідний Центр для іноземців (перелік центрів та їх адреси Ви знайдете, натиснувши на посилання <https://udsc.gov.pl/uchodzcy-2/pomoc-socjalna/osrodki-dla-cudzoziemcow/mapka-osrodkow/>) або у Департамент соціальної допомоги в Управлінні з питань іноземців, вул. Таборова, 33, 02-699 Варшава, електронна адреса: dps@udsc.gov.pl.

Якщо у Вас виникнуть запитання, будь ласка зв'яжіться із інформаційним центром Управління з питань іноземців: 47 721 75 75, у робочі дні від 9.00 до 15.00.

Матеріали, що стосуються питань освіти, доступні також у розділі «Питання і відповіді», трьома мовами. Адреса сайту: <https://udsc.gov.pl/faqudsc/>

Управління з питань іноземців утворило електронну адресу: edukacja@udsc.gov.pl. Ви можете надіслати запитання, що стосується освіти та навчання у школі.